

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 25.03.1998
KOM(1998) 181 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Uppbyggnad av ett omfattande partnerskap med Kina

Innehållsförteckning

	Sida
<u>Sammanfattning</u>	3
A. Engagera Kina ytterligare inom världssamfundet	5
<i>A. 1 Förbättra den politiska dialogen mellan EU och Kina</i>	<i>5</i>
<i>A. 2 Bygga vidare på ASEM-processen</i>	<i>5</i>
<i>A. 3 Behandla globala frågor</i>	<i>6</i>
<i>A. 4 Främja dialogen om regionala asiatiska frågor</i>	<i>7</i>
<i>A. 5 Stödja autonomin i Hongkong och Macao</i>	<i>7</i>
B. Stödja Kinas övergång till ett öppet samhälle grundat på rättsstatliga principer och respekt för de mänskliga rättigheterna	8
<i>B. 1 Främja de mänskliga rättigheterna genom en öppen debatt...</i>	<i>9</i>
<i>B. 2 ...och genom samarbete</i>	<i>10</i>
C. Integrera Kina ytterligare i världsekonomin	10
<i>C. 1 Införliva Kina i världshandelssystemet</i>	<i>11</i>
1. Stödja Kinas anslutning till WTO	11
2. Stärka den bilaterala handelsdagordningen	14
3. Främja investeringar	15
4. Utveckla bilaterala avtal	15
5. Låta ekonomisk liberalisering och reglering gå hand i hand	16
6. Främja euron	17
<i>C. 2 Stödja ekonomiska och sociala reformer</i>	<i>17</i>
1. Sidoeffekter av omstrukturering av företag	18
2. Ekonomisk reform	18
3. Industriellt samarbete	18
4. Affärsdialog	19
5. Reformering av rätts- och förvaltningssystemen	19
6. Utbildning	19
7. Vetenskap och teknik	19
8. Miljö	19
9. Energi	20
10. Regionala skillnader, fattigdomslindring och social sammanhållning	20
D. Åstadkomma att EU:s finansiering får större genomslag	21
E. Skärpa Europeiska unionens profil i Kina	23
Slutsats	23

Sammanfattning

Utvecklingen i Kina sedan den ekonomiska reformen under Deng Xiaoping inleddes för tjugo år sedan har varit anmärkningsvärd. Landet genomgår en dramatisk inre omvandling från en centralstyrd planekonomi, som i stor utsträckning varit avskärmad från resten av världen, till en allt mera marknadsinriktad ekonomi som deltar i världshandeln. Denna omvandling har åtföljts av en betydande utveckling av Kinas civila samhälle, även om efterlevnaden av allmängiltiga normer i fråga om de mänskliga rättigheterna fortfarande är ofullständig.

Europeiska unionen reagerade på de ekonomiska och politiska utmaningar som förändringarna i Kina innebär genom att 1995 utarbeta en omfattande plan för utvecklingen av EU:s framtida förbindelser med Kina. Som ett led i den "nya strategin för Asien", som fick stöd vid Europeiska rådets möte i Essen, antogs ett *meddelande om en långsiktig politik för relationerna mellan Kina och Europa*¹, vilket har varit till stor nytta för EU genom att erbjuda en användbar vägledning för framtiden.

De flesta åtgärderna i den strategiska planen från 1995 har redan inletts medan andra behöver mogna ytterligare. Den grundläggande analysen i meddelandet från 1995 gäller fortfarande och fortsätter därför att utgöra plattformen för EU:s politik gentemot Kina. En betydande utveckling har emellertid skett sedan 1995, varför EU borde svara med att uppgadera och intensifiera sin Kina-politik ytterligare.

För det första har Kina nyligen uttryckt sitt starkaste stöd sedan reformen inleddes 1978 för en marknadsreform och för global integration. Under det kinesiska kommunistpartiets 15:e partikongress 1997 inleddes epoken efter Deng Xiaoping genom att en långtgående ekonomisk och social reformplan antogs för de kommande fem åren. Detta kan ses som ett tydligt tecken på att Kina avser att befästa, påskynda och slutföra den övergång som redan pågår.

För det andra har Kina kommit att visa större bestämdhet och ansvar i sin utrikespolitik både regionalt och på världsplanet. Kinas roll för att främja freden i Korea och Kambodja speglar landets förnyade engagemang för en utveckling i hela Asien. Under det senaste året har en enastående rad toppmöten ägt rum mellan Kina och några av dess viktigaste samarbetspartner i världen, vilka har visat att Kina vill bli erkänt som världsmakt, samtidigt som det speglar en allmän uppfattning bland dess partner att konstruktivt samarbete med Kina bör utgöra en central politisk prioritering. Det smidiga och framgångsrika överlämnandet av Hongkong till kinesisk överhöghet i juli 1997 var ett särskilt tydligt uttryck för Kinas alltmer mogna och ansvarsfulla förhållningssätt till sin förändrade roll i regionen och på världsarenan.

För det tredje har den finanskris som började sprida sig i Asien under 1997 avslöjat allvarliga strukturella brister i ekonomin hos några av Kinas grannar och kommer oundvikligen att få visst genomslag i själva Kina. Denna finanskris skulle kunna tolkas som en tidig varningssignal för Kina eftersom den framhäver de risker som är förknippade med vissa inslag i de utvecklingsvägar som andra asiatiska länder följt. Krisen understryker behovet av ytterligare reformering och liberalisering inom Kina för att förebygga att liknande problem uppstår i dess egna ekonomi.

¹ KOM (95) 279, 5.7.1995.

Slutligen håller EU i sig själv på att förändras i avseenden som kommer att få till följd att Kina anpassar sin egna strategiska syn på den europeiska kontinenten. EU står på tröskeln till en gemensam valuta och till utvidgning österut och genom Amsterdamfördraget har EU utrustat sig med nya medel för att hävda sig på världsarenan.

En sådan utveckling kräver såväl planering på lång sikt som ett aktivt engagemang. Att engagera Kinas framväxande ekonomiska och politiska makt och att integrera Kina i världssamfundet kan komma att visa sig bli en av de viktigaste utrikespolitiska utmaningarna som Europa och andra partner ställs inför på 2000-talet.

Syftet med detta meddelande är att anta den utmaningen genom att bygga vidare på den analys av Kinas politiska och ekonomiska utveckling som lades fram i meddelandet från 1995 och fastställa prioriteringarna för ett nytt och omfattande partnerskap mellan EU och Kina.

Det nya partnerskapet mellan EU och Kina kommer att ha följande mål:

- **Att genom en förbättrad politisk dialog engagera Kina ytterligare inom världssamfundet.**
- **Att stödja Kinas övergång till ett öppet samhälle grundat på rättsstatliga principer och respekt för de mänskliga rättigheterna.**
- **Att integrera Kina ytterligare i världsekonomin genom att införliva landet mera fullständigt i världshandelssystemet och genom att stödja den ekonomiska och sociala reformprocess som pågår i landet.**
- **Att åstadkomma att EU:s finansiering får större genomslag.**
- **Att skärpa EU:s profil i Kina.**

A. Engagera Kina ytterligare inom världssamfundet

Kinas framträdande som en alltmer självsäker världsmakt är av oerhörd historisk betydelse både för Europa och för världssamfundet i sin helhet. Kina har blivit en betydelsefull samarbetspartner i en värld alltmer sammanbunden av globaliserings krafter. EU måste ha som främsta målsättning att Kina integreras snabbt och fullständigt i världssamfundet, såväl politiskt som ekonomiskt, och att stödja landets övergång till ett öppet samhälle grundat på rättsstatliga principer. Detta kommer att underlätta såväl utvecklingen i Kina som en förstärkning av den globala stabiliteten.

EU har tagit ställning för en strategi som innebär ett omfattande engagemang för Kina. Detta bör åstadkommas dels genom att den bilaterala politiska dialogen förnyas och förbättras, dels genom att Kina i större utsträckning deltar i regional och multilateral verksamhet av globalt intresse.

A. 1 Förbättra den politiska dialogen mellan EU och Kina

Kinas vilja att spela en större roll på världsarenan har nyligen visat sig genom en enastående serie bilaterala toppmöten med Japan, Ryssland och USA, vilket har givit var och en av dessa betydelsefulla samarbetspartner tillfälle att offentligt visa sitt gemensamma engagemang för Kina.

Fram till 1994 begränsades EU:s politiska dialog med Kina till korta årliga möten i anslutning till Förenta nationernas generalförsamling. Efter en skriftväxling under 1994 har EU kontinuerligt förstärkt denna politiska dialog. Tiden är nu inne för EU och Kina att höja statusen på sina förbindelser genom att hålla årliga toppmöten på stats- och regeringschefsnivå, uppmuntra till kontakter på ministernivå och genomföra möten mellan högre politiska chefstjänstemän av samma slag som i kontakterna med andra viktiga samarbetspartner. Årliga toppmöten mellan EU och Kina skulle föra upp förbindelserna EU-Kina till den nivå som gäller för EU:s förhållningssätt gentemot andra betydelsefulla internationella samarbetspartner, t.ex. USA, Japan och Ryssland, skärpa EU:s profil i Kina och vice versa och sätta ytterligare fart på förhandlingarna om frågor av central betydelse för förbindelserna EU-Kina.

A. 2 Bygga vidare på ASEM-processen

ASEM-processen (mötena mellan Asien och Europa), som inleddes 1996 i Bangkok, har utvecklats till ett brett forum för djupgående samråd mellan europeiska och asiatiska samarbetspartner på politisk nivå och expertnivå och har stimulerat till en rad samsarbetsåtgärder som sträcker sig över ett brett fält. Tack vare ASEM:s informella karaktär och det varierande spektrum av frågor som tas upp i detta sammanhang har ASEM givit förbindelserna EU-Kina en ny dimension. Kina har intagit ett konstruktivt förhållningssätt i denna process och har varit särskilt aktivt i fråga om alla åtgärder inom ASEM beträffande ekonomiskt samarbete.

Dialogen med Kina bör förbättras inom ramen för EU:s regionala strategi i vidare bemärkelse gentemot Asien såsom den utformats i ASEM. EU bör sträva efter att uppmuntra Kina till att fortsätta delta aktivt i ASEM och i uppföljningen av ASEM. Ypperliga exempel på områden där EU bör sträva efter att få Kina aktivt engagerat i ASEM kan vara att främja dialogen med Kina beträffande hållbar utveckling i Asien, att

behandla frågan om sjöfartssäkerhet i Asien, att bekämpa illegal narkotikahandel, att komma till rätta med konsekvenserna av finanskrisen i Asien och ge sig i kast med frågorna kring vapenkontroll och icke-spridning.

A. 3 Behandla globala frågor

Under de senaste åren har Kina kommit att utveckla en mera sammanhängande och utåtriktad utrikespolitik som överensstämmer med landets växande ekonomiska tyngd. EU bör bygga vidare på detta och uppmuntra Kina till att spela en aktiv och ansvarsfull roll i globala frågor.

EU bör engagera Kina, som ständig medlem av Förenta nationernas säkerhetsråd, i en dialog om centrala FN-frågor, särskilt om en reformering av FN.

EU bör bemöda sig om att mera regelbundet ta upp frågor som rör Kina under G7/8-mötena. EU bör också verka för att intensifiera den alltmer väsentliga dialog med Kina som inleddes av OECD 1995.

Med tanke på Kinas status som kärnvapenmakt läggs särskild vikt vid dess politik beträffande nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. På senare år har Kina tagit flera glädjande steg genom att ansluta sig till fördraget om icke-spridning av kärnvapen, konventionen om kemiska vapen, konventionen om biologiska vapen och Zanggerkommittén (en kontrollordning för kärnvapenexport) samt genom att respektera centrala bestämmelser i ordningen för kontroll av missilteknik. Kina har även undertecknat provstoppsavtalet. Beijing bör erbjudas fortsatt stöd och uppmuntras att i större utsträckning delta i multilaterala förhandlingar om dessa frågor. Europa bör också inleda en dialog med Kina om truppminor och uppmuntra landet att anta ett permanent exportförbud och att medverka positivt i den internationella kampanjen för att avskaffa dessa vapen.

Illegal invandring och internationell brottslighet är frågor som allvarligt oroar både Kina och EU. EU bör främja en omfattande dialog och uppmuntra till samarbete med Kina i bekämpningen av illegal narkotikahandel, penningtvätt, organiserad brottslighet och illegal invandring. EU:s tidigare erfarenheter av sådana frågor i andra tredje länder skulle kunna utgöra en användbar plattform utifrån vilken det skulle kunna övervägas att inleda särskilda samarbetsåtgärder i Kina.

Utöver den specifika bilaterala dialog om de mänskliga rättigheterna som beskrivs i avsnitt B i detta meddelande kommer EU att fortsätta att utnyttja varje tillfälle att inom ramen för den politiska dialogen resa frågor om de mänskliga rättigheterna.

Det sätt på vilket Kinas ekonomi utvecklas, dess energibehov ökar och den snabba industrialiseringstakten fortsätter ger djupgående effekter på miljön på nationell, regional och global nivå. EU bör sträva efter att säkerställa Kinas fortsatta engagemang för att ta itu med utmaningarna vad gäller miljön i världen, t.ex. global uppvärmning och utsläpp av växthusgaser, inte minst genom de EU-finansierade samarbetsprojekt som omnämns i avsnitt C.2. EU bör i synnerhet uppmuntra Kina till att medverka ytterligare i strävan att uppnå globala miljömål mot bakgrund av toppmötet i Rio 1992 och uppföljningen av detta, särskilt på området för klimatförändringar.

A. 4 Främja dialogen om regionala asiatiska frågor

EU har en roll att spela för att upprätthålla stabiliteten i Asien genom att lösa konflikter utan att tillgripa våld, bl.a. såsom deltagare i regionala forum som stöds av ASEAN. Kina har gemensam gräns med fjorton länder och har olösta gränstvister med några av dem. Det växande kravet på en multilateral säkerhetsdialog i Ostasien ger EU möjligheter att öka sitt allmänna inflytande i regionen. I takt med att ASEAN Regional Forum (ARF)¹ utvecklas vidare och i och med att Kina visar vilja att medverka ytterligare till förtroendeskapande åtgärder i Asien, bör EU mera konsekvent använda detta forum för att diskutera säkerhetsfrågor med Kina.

I sin egenskap av central bidragsgivare till KEDO (Korean Peninsula Economic Development Organisation) och betydande givare av livsmedelsbistånd till Nordkorea har EU, på samma sätt som Kina, ett klart intresse av att Korea-frågan löses på fredlig väg. Korea-halvön bör vara en av de nyckelfrågor som präglar EU:s regelbundna dialog med Kina.

På samma sätt skulle EU och Kina kunna överväga att inleda en dialog om andra länder i regionen, t.ex. Kambodja, Vietnam och Burma, i vilka Kina har ett starkt inflytande.

Kinas ökande beroende av energiimport från Centralasien kommer säkert att få landet att betrakta stabilitet i den regionen som en strategisk prioritering. Med tanke på EU:s strategiska intresse i Centralasien och dess privilegierade förbindelser med Ryssland bör utvecklingen i Centralasien tas upp vid en lämplig tidpunkt i lämpligt forum.

De nyligen noterade tecknen på en förbättring av förbindelserna mellan Taiwan och Kina och utsikten till en öppnare och direktare dialog mellan Beijing och Taipei är uppmuntrande. Som alltid bör EU välkomna varje steg som kan tas för att främja en fredlig försoning.

A. 5 Stödja autonomi i Hongkong och Macao

Starka ekonomiska förbindelser och historiska band med Hongkong och Macao gör att Europa oundvikligen kommer att fortsätta att hysa ett aktivt intresse för dessa båda territorier, inte minst inför överlämnandet av Macao 1999. I den anda som präglade EU:s meddelande från 1997 om *Europeiska unionen och Hongkong efter 1997*² bör EU sträva efter att ytterligare stödja den autonomi som Hongkong SAR (Speciell administrativ region) har efter det smidiga överlämnandet i juli 1997 och den hittills framgångsrika förvaltningen under tiden sedan överlämnandet. Kommissionen kommer att ge ut en årlig rapport om förbindelserna mellan EU och Hongkong. EU kommer även att sträva efter att se till att handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Macao fortsätter att genomföras fullt ut efter överlämnandet av Macao. Hongkong och Macao har viktiga roller att spela

¹ ASEAN Regional Forum (ARF) inrättades 1994 som ett forum för att sammanföra både länder inom regionen och andra länder i syfte att undersöka säkerhetsfrågor i Asien-Stillahavsregionen med målsättningen att bevara fred och stabilitet. Det omfattar ASEAN:s nio medlemsstater, ASEAN:s tio dialogpartner (Australien, Kanada, Kina, Sydkorea, Förenta staterna, Indien, Japan, Nya Zeeland, Ryssland och Europeiska unionen) och de två länder som har observatörsstatus i ASEAN (Kambodja och Papua Nya Guinea).

² KOM (97) 171 slutlig, 23.4.1997.

som inkörsportar till andra kinesiska regioner och EU bör utveckla bilaterala samarbetsåtgärder med båda dessa territorier.

EU anser att det är ett hälsotecken på politisk mognad att olika åsikter får fortsätta att komma till uttryck i massmedia och via andra kanaler i Hongkong. EU kommer att fortsätta att noggrant bevaka valprocessen i Hongkong och lägga särskild vikt vid sitt stöd till den eventuella utvecklingen av allmän rösträtt i Hongkong.

Föreslagna åtgärder:

- Föreslå årliga toppmöten mellan EU och Kina och andra möten på högsta nivå samt möten mellan politiska chefstjänstemän från EU och Kina.
- Ytterligare stärka Kinas engagemang i ASEM.
- Samverka om FN:s framtid.
- Skärpa medvetenheten om Kina-frågor inom G7-gruppen och uppmuntra till utvidgad dialog mellan Kina och OECD.
- Föreslå en dialog om icke-spridning och samverka till att stärka exportkontrollen i samband därmed.
- Livligt uppmuntra Kina att delta fullt ut i den globala vapenkontrollprocessen och att bl.a. införa ett permanent förbud mot export av truppminor.
- Samverka i bekämpningen av narkotikahandel, penningtvätt, brottslighet och illegal invandring.
- Resa frågan om de mänskliga rättigheterna inom ramen för den politiska dialogen.
- Utveckla en dialog om miljöfrågor och hållbar utveckling.
- Diskutera den regionala säkerheten i Asien med Kina.
- Utveckla en dialog med Kina om Koreahalvön, Central- och Sydostasien.
- Verka för att stödja Hongkongs autonomi.
- Se till att överlämnandet av överhögheten över Macao 1999 går smidigt och utveckla samarbetet med Macao.

B. Stödja Kinas övergång till ett öppet samhälle grundat på rättsstatliga principer och respekt för de mänskliga rättigheterna

Kina är fortfarande långt ifrån att uppfylla de internationella normerna beträffande de mänskliga rättigheterna. Det råder fortfarande allvarliga brister i Kinas hantering av de mänskliga rättigheterna, bl.a. i fråga om att vissa etniska minoriteter och politiska dissidenter fräntas sina friheter, användning av straffarbete, ett fortfarande underutvecklat rättssystem och en utbredd tillämpning av dödsstraffet. Dessa frågor inger djup oro inom EU, dess institutioner och hos allmänheten i stort.

Läget för de mänskliga rättigheterna har emellertid förbättrats under de senaste tjugo åren. Den ekonomiska reformen har medfört en större valfrihet i utbildningen, sysselsättningen, boendet, resandet och på andra områden. Kina har infört nya civil- och straffrättsliga lagar till skydd för de medborgerliga rättigheterna och har undertecknat flera centrala dokument som har fört landet närmare de internationella normerna. Kina har även vidtagit åtgärder för att utveckla valprocessen på lokal nivå och tillåter byborna att utse sina egna lokala styrelser.

Den centrala punkten i EU:s politik över hela världen är ett engagemang för de allmänt erkända mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. Kravet på att dessa principer helt och hållet upprätthålls är oupplösligt förknippat med såväl ekonomisk utveckling och välbefinnande som långsiktig social och politisk stabilitet i vilket land som helst.

Den utmaning som Kina nu står inför är att upprätthålla den ekonomiska tillväxten och bevara den sociala stabiliteten samtidigt som ett öppet samhälle grundat på rättsstatliga principer kommer till stånd. Om Europa vill ha en roll att spela i denna process bör alla tillgängliga kanaler utnyttjas så att de mänskliga rättigheterna främjas i Kina på ett aktivt, bestående och konstruktivt sätt. Genom att dialogen mellan EU och Kina om de mänskliga rättigheterna villkorslöst återupptas får EU en verklig möjlighet att driva intensiva samtal som, i kombination med särskilda samarbetsprojekt, just nu fortfarande är det lämpligaste sättet att bidra till att de mänskliga rättigheterna upprätthålls i Kina.

B. 1 Främja de mänskliga rättigheterna genom en öppen debatt...

EU anser att en dialog i alla lämpliga forum är bättre än konfrontation. EU och Kina bör därför hantera varandras meningsskiljaktigheter på ett uppriktigt, öppet och respektfullt sätt.

En särskild dialog mellan EU och Kina om de mänskliga rättigheterna inleddes 1995 och avbröts på våren 1996. Sedan den återupptogs i november 1997 har Kina visat nytt prov på en vilja att delta i en seriös och resultatriktad dialog. Alla angelägna frågor, även de känsligaste, har tagits upp i diskussionerna och det finns numera utsikter för en fortsatt och regelbunden dialog. Dessutom har denna dialog gjort att EU har fått ett principiellt medgivande från Kina om ett samarbetsprogram som avser att stärka rättsstatsprincipen och främja medborgerliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheter. Sedan dialogen återupptogs har Kina givit en rad positiva signaler, inbegripet landets beslut att underteckna FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Kina har även avgivit ett löfte om att granska FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter i syfte att underteckna den och har utökat dialogen med FN på området för de mänskliga rättigheterna.

EU kommer att fortsätta att livligt uppmuntra Kina att underteckna FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter och ratificera FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Dessutom kommer EU att uppmuntra till ett starkare samarbete med FN:s specialorgan och ta upp alla angelägna frågor, inbegripet vissa kinesiska medborgares belägenhet.

EU fäster stor vikt vid respekten för etniska minoriteters kulturella, språkliga och religiösa identitet och kommer inom ramen för den bilaterala dialogen om de mänskliga rättigheterna att fortsätta att ta upp dessa frågor vad gäller Tibet.

Slutligen kommer kommissionen att inom Internationella arbetsorganisationen fortsätta att verka för att alla medlemmar, inklusive Kina, ratificerar ILO-konventionerna om grundläggande arbetsnormer, inbegripet de som rör föreningsfrihet, rätten till kollektiva förhandlingar, förbud mot tvångsarbete respektive exploaterande former av barnarbete och icke-diskriminering.

B. 2 ...och genom samarbete

Återupptagandet av dialogen EU-Kina om de mänskliga rättigheterna har lagt förnyad tonvikt vid en konstruktiv lösning av meningsskiljaktigheter. Detta ger Europeiska unionen en chans att sätta sina goda föresatser i verket och ge ett påtagligt bistånd. Följande två centrala prioriteringar bör göras:

- **Främja rättsstatsprincipen.** EU bör bidra till Kinas ansträngningar att utveckla ett samhälle grundat på rättsstatliga principer. Genom att utveckla en sund och öppen rättslig ram, både på det civilrättsliga och det straffrättsliga området, som ger de kinesiska medborgarna deras rättigheter och gör dem medvetna om dessa rättigheter och genom att utbilda advokater och domare skulle man i ett första steg kunna bidra till att detta mål uppnås. EU planerar för närvarande ett långtgående program för rättsligt samarbete och domstolssamarbete med dessa målsättningar i minnet, vilket kommer att diskuteras med de kinesiska myndigheterna och vara klart att genomföras till hösten 1998.
- **Förstärka det civila samhället.** EU bör sträva efter att stärka de faktorer som utgör stommen i ett starkt civilt samhälle. Unionen bör främja medborgerliga och politiska rättigheter genom åtgärder som t.ex. stödet till ett utbildningscentrum i Kina för tjänstemän som medverkar i genomförandet av lagen om styrelsen i byarna. Unionen kan även ge stöd åt de mest sårbara samhällsgrupperna, inbegripet etniska minoriteter, kvinnor - som en uppföljning av kvinnokonferensen i Beijing 1995 - och barn. Åtgärder i syfte att främja konsumenternas rättigheter och stödja konsumentorganisationerna skulle också vara ett sätt att stärka det civila samhället. De icke-statliga organisationernas roll i genomförandet av projekt för att stärka det civila samhället bör helt och hållet utnyttjas.

Föreslagna åtgärder:

- **Livligt uppmuntra Kina att underteckna, ratificera och fullständigt genomföra FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna och ILO:s konventioner om grundläggande arbetsnormer.**
- **Förstärka den bilaterala dialogen om de mänskliga rättigheterna med Kina.**
- **Backa upp dialogen med konkreta samarbetsprogram.**
- **Främja rättsstatsprincipen.**
- **Förstärka det civila samhället.**

C. Integrera Kina ytterligare i världsekonomin

Omfattningen och den snabba takten i Kinas ekonomiska tillväxt håller på att göra landet till en av EU:s mest betydande ekonomiska samarbetspartner. Värdet av Kinas handel med utlandet har nästan fördubblats under de senaste fem åren och Kina uppvisar nu ett kraftigt handelsöverskott både i förhållande till EU och Förenta staterna. Kina har blivit den näst största mottagaren av utländska direktinvesteringar i världen efter Förenta staterna och den tionde största handelsnationen. Världsbanken förutspår att Kina kommer att vara en av de tre främsta handelsnationerna i världen år 2020.

Kinas enastående ekonomiska utveckling har krävt en känslig balansgång mellan ekonomisk reform och social anpassning. Denna process kan få återverkningar både för Kina och för världsekonomin och det ligger i EU:s allra främsta intresse att denna övergång hela tiden ges näring till dess att den bär frukt, dvs. så att Kina blir en stark, stabil och öppen samarbetspartner.

Det är EU:s mening att målsättningen att bistå Kina att bli en global ekonomisk medspelare som är helt och hållet integrerad i världsekonomin och förmögen att rätta sig efter gemensamma regler bör åstadkommas genom en kombination av handelssamtal och målinriktade samarbetsåtgärder. Genom detta strategiska förhållningssätt bör man eftersträva att påskynda och befästa Kinas integrering i världshandelssystemet samtidigt som stöd ges till de reformer som är så avgörande för att Kina skall ha framgång inom detta system.

C. 1 Införliva Kina i världshandelssystemet

Handeln mellan EU och Kina har mer än tjugodubblats sedan reformerna inleddes och har gjort Kina till EU:s fjärde största handelspartner samt skapat en omfattande potential för handel och investeringar från EU i detta område. EU:s handelsunderskott med Kina uppgick till 20 miljarder ecu 1997, vilket återspeglade Kinas växande exportframgångar liksom den hämmande effekten av marknadshinder inom själva Kina. EU bör använda alla tillgängliga kanaler, bl.a. processen för Kinas anslutning till Världshandelsorganisationen (WTO) och de bilaterala handelsförhandlingarna med EU, för att undanröja sådana hinder och hjälpa till att skapa en öppen kinesisk ekonomi som i lika hög grad gynnar EU:s intressen och globala intressen. En av EU:s främsta målsättningar bör också vara att förbättra investeringsklimatet för EU i Kina.

1.1 Stödja Kinas anslutning till WTO

EU förblir en av de ivrigaste förespråkarna för att Kina snarast ansluts till WTO. Det kommer att ge betydande fart åt Kinas ekonomiska reformering och ge en signal om ett förstärkt internationellt förtroende för reformprocessen. Det kommer även att befästa Kinas plats i den globala ekonomin och ge handelsmän och investerare större trygghet i samband med affärsverksamhet i Kina. Dessutom kommer frågan om att hitta de rätta anslutningsvillkoren för Kina att utgöra en avgörande faktor för takten och omfattningen i kommande multilaterala handelsrundor.

Den finansiella oron i Asien har utlöst en förtroendekris beträffande ekonomin i flera asiatiska länder, vilken skulle kunna sprida sig till Kina. Mot den bakgrunden har Kina ett betydande intresse av att uppvisa ett fortsatt engagemang för anslutningsprocessen till WTO som ett medel för att upprätthålla omvärldens förtroende för den grundläggande sundheten och dynamiken i ekonomin. Stängda marknader eller försenade reformer skulle vara ett missriktat och kontraproduktivt besked till en instabil finansmarknad.

Kina har under senare år gjort betydande framsteg i fråga om att liberalisera sin handel och att öppna sin ekonomi för omvärlden. Vare sig det gäller tullsänkningar, valutareform eller utveckling av rättssystemet har förändringstakten varit anmärkningsvärd och EU och Kina går tillsammans framåt i riktning mot en handelsförbindelse som bör kulminera i att Kina blir medlem av WTO. För att detta mål skall nås måste Kina emellertid göra fortsatta ansträngningar för att uppfylla följande förpliktelser:

- Iakttäta följande centrala WTO-principer:

Öppenhet, vilket innebär att alla relevanta lagar och förordningar skall offentliggöras omgående, att licenskriterierna skall vara tydliga och att de myndigheter som är ansvariga för att utfärda licenser skall anges tydligare.

Nationell behandling, bl.a. genom att utländska företag erbjuds samma operativa villkor som inhemska företag.

Icke-diskriminering av EU-företag i förhållande till företag från andra handelspartner.

- Erbjudna verkligt marknadstillträde för industri- och jordbruksvaror genom en betydande sänkning av tullsatserna - inbegripet undanröjande av "tullsatstoppar" (tullar på över 15%) samt anslutning till Informationsteknikavtalet - och genom att alla kvoter, obefogade tekniska handelshinder och icke-tariffära åtgärder avskaffas. Detta bör åstadkommas som en uppföljning till det principiella genombrott som Europeiska kommissionen förhandlade fram med Kina i oktober 1997, varvid man kom överens om en rad noggrant angivna principer som ger tydliga parametrar för de förhandlingar som nu pågår om Kinas detaljerade förpliktelser i fråga om tullsatser.
- Snabbt avskaffa de nuvarande monopolen i utrikeshandeln så att alla kineser och utländska medborgare i Kina kan börja ägna sig åt import och export.
- Åstadkomma en avsevärd öppning av Kinas tjänstemarknad i fråga om distribution, telekommunikationer, finansiella tjänster, professionella tjänster, turism, resor och sjukvård. Kina är idag på väg in i en ny ekonomisk utvecklingsfas under vilken tjänstesektorn kommer att bli motorn i den framtida tillväxten. Utländska företag skulle kunna föra med sig omfattande tillgångar till Kina i form av teknik, internutbildning och företagsledningskompetens och även kunna skapa arbetstillfällen.
- Öppna finanssektorn (bank-, värdepappers- och försäkringsärenden) på ett mera systematiskt och, om än gradvis, allsidigt sätt. Detta skulle främja Kinas tillväxt på lång sikt och öka omvärldens tilltro till ekonomin och kan åstadkommas utan att det leder till okontrollerbara kapitalrörelser och överdriven instabilitet. Det ligger även i Kinas intresse att fastställa ett eget regelverk och en oberoende tillsynsmyndighet.
- Förbättra villkoren för utländska företag som etablerar sig i Kina. Detta innefattar undanröjande av alla begränsningar beträffande juridisk etableringsform (vare sig det är fråga om samriskföretag eller helägda bolag), upphävande av geografiska inskränkningar och sådana som rör vidden av tillåten verksamhet och undanröjande av villkor före etableringen. Det innefattar även undanröjande av krav på exportresultat och exportstöd.
- Avskaffa alla åtgärder som är oförenliga med WTO och som är avsedda att främja prioriterade industrigrenar.
- Snabbt genomföra WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter och åstadkomma fullständig efterlevnad och fullständigt skydd av immateriella äganderätter.
- Fastställa en öppen och konkurrenskraftig ordning för offentlig upphandling. En central målsättning i detta sammanhang skulle vara att säkerställa Kinas medlemskap i

Avtalet om offentlig upphandling inom WTO som en del av anslutningen till WTO. Kina har världens största upphandlingsmarknad och ett misslyckande med att få tillgång till den marknaden skulle i avsevärd grad förta det allmänna värdet av marknadstillträdet.

- Ansluta sig till det WTO-relaterade avtalet om handel med civila flygplan.

EU:s förhållningssätt under anslutningsförhandlingarna bör fortsätta att kännetecknas av följande:

För det första måste EU förhandla med beslutsamhet för att åstadkomma fasta och rimliga förpliktelser som motsvarar Kinas utvecklingsstadium så att Kinas anslutning blir en bestående framgång.

För det andra har EU utvecklat tanken att en del av den slutliga överenskommelsen kan komma att kräva klart avgränsade övergångsperioder för sektorer inom vilka Kina behöver tid bortom anslutningsdagen för att gradvis anpassa sig till skyldigheterna enligt WTO genom att anpassa sina lagar och förfaranden. Detta förhållningssätt har framförts av EU av hänsyn till Kinas policy att gradvis genomföra reformer.

För det tredje bör EU uppmuntra Kina att förbereda sig för anslutningen genom att på ett tidigt stadium prioritera ändring av inhemska lagar och förordningar som påverkar de utländska investeringarna i syfte att göra Kinas investeringsbestämmelser mindre restriktiva, mera enhetliga och utvecklingen av dem lättare att förutse.

Slutligen bör EU finnas till hands för att bistå Kina när landet genomför de anpassningar som krävs, antingen genom samarbete eller genom att erbjuda praktiskt stöd under själva förhandlingarna. EU är redan i färd med att sammanställa en rad samarbetsprogram som är avsedda att stödja Kinas reformering under och efter anslutningsprocessen, i synnerhet vid anpassningen till WTO-ordningarna under övergångsperioderna. Denna åtgärd kommer att omfatta såväl program för att öka medvetenheten om WTO:s principer - t.ex. om immateriell äganderätt, offentlig upphandling, normer och standarder samt tull - bland kinesiska statstjänstemän på alla nivåer och bland företagsledare som en anpassning av Kinas lagstiftning och regelverk till WTO:s regler. WTO kommer även att bli ett centralt tema i ett vidare utbildningsprogram för den kinesiska förvaltningen. Dessutom kommer EU att föra en särskild dialog med Kina efter anslutningen för att säkerställa att landets åtaganden gentemot WTO genomförs både under infasningsperioden och därefter.

EU är berett att slutföra förhandlingarna så snart som Kina uppvisar att landet kan erbjuda en verklig marknadsöppning, om så krävs genom en gradvis infasning enligt en överenskommen tidsplan, och säkerställer att landet blir en öppen, aktiv och framåtblickande WTO-medlem som är beredd att medverka till en ytterligare liberalisering. Framför allt bör Kinas anslutning till WTO inte ses som ett tvång som omvärlden lägger på Kina utan snarare som en stödprocess som kommer att stärka landets egna interna reformprogram.

1.2 Stärka den bilaterala handelsdagordningen

EU har länge haft handelsförbindelser med Kina, bl.a. genom handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Kina från 1985¹ och möten i gemensamma kommittén EU-Kina. De bilaterala handelsdiskussionerna bör fortsätta parallellt med WTO-processen som ett effektivt medel för informationsutbyte och lösning av bilaterala frågor. De erbjuder ett nyttigt forum för att säkerställa att principen om icke-diskriminering följs, exempelvis på områden som sjötransporter och finansiella tjänster. De frågor som behandlas inom den bilaterala dialogen bör sammanfalla med EU:s strategi för marknadstillträde som infördes 1996 med målet att undanröja hinder mot EU:s export och investeringar över hela världen. Parallellt bör EU utnyttja denna bilaterala kanal för att få information om genomförandet av Kinas åtaganden enligt WTO och för att säkerställa att dessa åtaganden förverkligas.

Kina är den överlägset främsta förmånstagaren inom EU:s Allmänna preferenssystem (GSP) med mer än 30 % av värdet på alla förmånstagers export under 1997. Genomförandet av GSP:s graderingssystem (enligt vilket GSP-förmåner för en viss sektor avvecklas när industrin i den sektorn nått en hög utvecklingsnivå) kommer dock med nödvändighet att minska de fördelar som Kina kunnat åtnjuta tidigare. GSP:s nya speciella stimulansordningar (social- och miljöklausuler)² kan inte desto mindre innebära att förmånsländer får en ytterligare förmånsmarginall under förutsättning att de uppfyller de internationella normerna beträffande arbetstagares rättigheter (Internationella arbetsorganisationens (ILO) normer beträffande barnarbete, föreningsfrihet och förhandlingsrätt) och miljöskydd (internationella trävaruorganisationens normer beträffande varaktig förvaltning av tropiska regnskogar). Om Kina skulle lämna in ansökningar om detta kommer kommissionen att noggrant undersöka huruvida landet uppfyller normerna i fråga.

Europeiska kommissionen har föreslagit ändringar i sin antidumpningslagstiftning gentemot Kina som innebär att hänsyn tas till de marknadsreformer som pågår i landet. Förslaget³ innebär att stämpeln "land som inte har marknadsekonomi" som gäller för Kina enligt den nuvarande lagstiftningen tas bort genom att man inför en bedömning från fall till fall i antidumpningsförfaranden, som innebär att kinesiska exportörer som befinner sig bedriva verksamhet under klart angivna marknadsekonomiska förhållanden kommer att beviljas marknadsekonomisk behandling. Det innebär att dessa exportörers priser och kostnader på hemmamarknaden, i stället för uppgifter från ett jämförbart tredje land med marknadsekonomi, kommer att användas för att fastställa normalvärdet.

Genom detta förslag införs också ett mera systematiskt förhållningssätt beträffande beviljande av individuell behandling och beräkning av komparativa fördelar. Förslaget kommer att spegla enskilda företags särskilda beteende och operativa villkor och samtidigt verka som en stimulans till ytterligare reformer bland kinesiska bolag. I det avseendet kommer det att komplettera de pågående förhandlingarna om anslutning till WTO.

EU har bekräftat för Kina att man är beredd att gradvis avskaffa de kvantitativa begränsningarna för kinesiska produkter lika snabbt som Kina förmår att avskaffa sina egna. Avskaffandet av båda parter kvantitativa begränsningar bör fortsätta som ett led i

¹ EGT L 250, 19.9.1985, s. 1.

² KOM (97) 534 slutlig, 29.10.1997.

³ SEK (97) 2290.

en övergripande strategi för marknadsöppning och i samband med förhandlingarna om anslutning till WTO.

Kommissionen och medlemsstaterna behöver få fullständig information på alla stadier om den handelslagstiftning och förvaltningsordning som gäller för handeln med varor och tjänster i Kina. Om samordningen och det reguljära utbytet av detaljerad information mellan medlemsstaternas ambassader och kommissionens delegation i Beijing kunde förbättras, skulle den bilaterala handelsdialogen bli mera effektiv och målinriktad.

1.3 Främja investeringar

Utvecklingen av de utländska direktinvesteringarna har varit en central beståndsdel i Kinas ekonomiska tillväxt sedan reformerna inleddes 1978. Kina har under flera år varit den främsta mottagaren bland utvecklingsländerna av utländska direktinvesteringar och har nu blivit näst största mottagare i världen efter Förenta staterna. Investeringar med ursprung i Asien-Stillahavsregionen, särskilt från Hongkong och Taiwan, dominerar bland de utländska direktinvesteringarna i Kina och framhäver på så sätt den regionala dimensionen i Kinas integrering i världsekonomin. Finanskrisen i Asien, som kommer att minska inflödet av utländska direktinvesteringar i Kina, gör det allt viktigare för Kina att locka till sig ytterligare investeringar från sina andra samarbetspartner, särskilt EU och Förenta staterna.

EU bör sträva efter att förbättra investeringsklimatet för europeiska företag i Kina. Bildandet av ett sunt och öppet regelverk för investeringar och en bättre tillämpning av kinesisk lagstiftning om immateriella äganderätter är utmärkta exempel för att nå detta mål.

EU:s handelspolitik måste backas upp av såväl en enhetlig strategi för främjande av investeringar som affärs- och industrisamarbete med Kina så att EU:s närvaro på den kinesiska marknaden förstärks. EU bör införa en sådan strategi och inrikta den främst på de industrisektorer - t.ex. telekommunikationer, energi, miljöteknik och miljötjänster, transport och finansiella tjänster - inom vilka EU har en tydlig konkurrensfördel (*se även avsnitt C.2*). EU bör förbättra sina inrättningar för export- och investeringsfrämjande i Kina, i synnerhet programmet *European Community Investment Partners* (ECIP) som syftar till att stödja bildandet av samriskföretag mellan europeiska och kinesiska bolag i Kina och investeringsprogrammet för Asien, *Asia-Invest*, som syftar till att hjälpa små och medelstora europeiska företag att finna potentiella samarbetspartner i Kina. EU bör fortsätta att ägna särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företag inom ramen för sin strategi för affärs- och investeringsfrämjande i Kina.

1.4 Utveckla bilaterala avtal

Handelsdialogen mellan EU och Kina skulle kunna stärkas ytterligare genom att särskilda bilaterala avtal ingås på t.ex. följande områden av särskilt intresse:

- **Sjötransporter.** Ett sektorsavtal om sjötransporter, som kommissionen har förhandlingsmandat för, bör syfta till att stärka samarbetet med Kina och förbättra villkoren för marknadstillträde för europeiska aktörer i Kina. EU har för avsikt att grunda detta avtal på principerna om frihet att tillhandahålla sjöfartstjänster, fritt tillträde till fraktverksamhet och obegränsat tillträde till stödtjänster. Avtalet kan medge att en arbetsgrupp bildas som skulle kunna rapportera till den gemensamma

kommitté som inrättades inom ramen för avtalet mellan EG och Kina om handelsmässigt och ekonomiskt samarbete.

- **Flygtransporter.** En utgångspunkt för samarbete på områdena för flygsäkerhet, miljö och infrastruktur inom luftfarten skulle kunna vara att ett avtalsmemorandum ingås mellan kommissionen, Kina och europeiska flygindustriföreningen (European Association of Aeronautical Industry) om industrisamarbete inom flygsektorn. Detta samarbete bör kompletteras av att en dialog inleds om luftfartsfrågor.
- **Handel med kärnkraft och kärnsäkerhet.** Kommissionen bör undersöka fördelarna med att inom ramen för Euratomfördraget förhandla fram ett bilateralt avtal med Kina på områden med anknytning till handeln med kärnkraft och kärnsäkerhet. Kinas inställning till icke-spridning av kärnkraft är en central fråga som bör beaktas i en sådan analys.
- **Tull.** Kommissionen har fått bemyndigande att förhandla fram ett avtal om tullsamarbete och ömsesidigt administrativt bistånd. Detta kommer att tjäna det dubbla syftet att underlätta handeln mellan EU och Kina och bilda en ram för bekämpning av bedrägeri med anknytning till tullområdet.
- **Vetenskap och teknik.** Ett särskilt avtal om vetenskap och teknik mellan EU och Kina bör ingås i syfte att stärka och utvidga samarbetet på områden som t.ex. energi, miljö, biovetenskap, materialvetenskap, transport, telematik, informations- och kommunikationsteknik. Det kommer att förstärka närvaron av europeiska ekonomiska aktörer i Kina.

1.5 Låta ekonomisk liberalisering och reglering gå hand i hand

Det är utomordentligt viktigt att skapa ett sunt ekonomiskt klimat för att bibehålla tilltron till Kina bland investerare och handelsmän. Den finanskris som drabbat några av Kinas grannar under 1997 kan ses som en tidig varningssignal som Kina kan dra lärdom av. Den understryker att Kina behöver bygga upp ett starkt och öppet finans- och bankväsen och göra bankutlåningen marknadsstyrd och kommersiellt gångbar för att undvika att landet i framtiden får sådana problem som andra asiatiska ekonomier drabbats av.

Samtidigt med reformeringen av Kinas statligt ägda företag har landet satt igång en långtgående reformering av sitt finanssystem. Det innebär bildandet av en sunt ramverk av regler för den finansiella verksamheten. EU stöder detta helhjärtat och är beredd att, genom samlarbetsprojekt, erbjuda Kina sin sakkunskap beträffande finansiell reglering och sundhetsnormer. Detta bör även eftersträvas via initiativ som skulle kunna tas inom ramen för ASEM.

Samtidigt bör EU försöka övertala Kina om att en liberalisering av dess marknader för finansiella tjänster - särskilt marknadstillträde för tillhandahållare av utländska finansiella tjänster inom områdena bankväsen, försäkringar och värdepappersaffärer - skulle främja reformeringen av bankväsendet i vidare mening. Det skulle öka likviditeten, påskynda en mera gångbar och effektiv kreditgivning inom ekonomin, höja normerna och öka tillgången på sakkunskap och samtidigt stimulera uppkomsten av nya arbetstillfällen och sätta fart på tillväxten. Ett tidigt åtagande från Kinas sida att inkludera finansiella tjänster i WTO-erbjudandet skulle öka förtroendet bland investerare vid en tidpunkt när förtroendet för några av Kinas grannar är synnerligen lågt. Detta skulle inte medföra någon plötslig exponering för marknadsrisker, eftersom EU inte har föreslagit att Kina inom någon nära framtid bör införa full frihet för kapitalrörelser.

1.6 Främja euron

Ekonomiska och monetära unionens (EMU) tillkomst gör det angeläget för EU att informera Kina om de avgörande förändringar som EMU kommer att medföra både för landets ekonomiska band med Europa och för det internationella finanssystemet i sig. Parallellt med EU:s åtagande att bidra till ett sunt och öppet finans- och banksystem i Kina, bör unionen etablera en regelbunden makroekonomisk dialog mellan EU och Kina. Denna dialog bör bl.a. ha till syfte att informera Kina - som redan har världens näst största valutarenserv - om EMU och om eurons potential som stabil reservvaluta.

Inom ramen för de informationsåtgärder avseende euron som Europeiska kommissionen kommer att utarbeta gentemot tredje land bör Kina ägnas särskild uppmärksamhet.

Föreslagna åtgärder:

- Fortsätta att driva på förhandlingarna om anslutning till WTO tills ett gångbart anslutningsavtal uppnås.
- Tillåta övergångsperioder för Kina under tiden som vissa sektorer anpassas till WTO:s krav.
- Erbjuder Kina samarbetsprojekt för att hjälpa dess ekonomi att anpassa sig till WTO:s krav.
- Sätta ny fart i de bilaterala handelssamtalen för informationsutbyte och lösning av problem av ömsesidigt intresse.
- Använda de bilaterala handelssamtalen för att befästa de åtaganden som gjorts i WTO-processen och förbättra samverkan mellan dessa samtal och EU:s strategi för marknadstillträde.
- Anta kommissionens förslag till nya antidumpningsregler gentemot Kina och Ryssland.
- Sträva efter ett gradvist och ömsesidigt undanröjande av EU:s och Kinas kvantitativa begränsningar.
- Utveckla en allsidig EU-strategi för investeringsfrämjande och affärs- och industrisamarbete i Kina.
- Utveckla bilaterala avtal inom särskilda sektorer.
- Livligt uppmuntra Kina att liberalisera de finansiella tjänsterna i takt med reformeringen av finanssystemet och tillhandahålla relevant sakkunskap från EU.
- Informera Kina om eurons betydelse som en stabil reservvaluta.

C. 2 Stödja ekonomiska och sociala reformer

Kinas reformer håller på att radikalt förändra landets ekonomiska och sociala landskap. Reformtakten är imponerande men processen är fortfarande bräcklig och ofullständig. Utmaningen för Kina är att fortsätta sin ekonomiska övergång och samtidigt integrera begreppet hållbarhet i den ekonomiska tillväxten och skydda sig mot social instabilitet. EU bör därför inte enbart försöka förhandla bort handels- och investeringshinder utan även hjälpa Kina bygga upp de institutioner, politiska förhållningssätt, mänskliga resurser, kunskapen om ledning av företag och andra enheter och andra mekanismer vilka utgör stommen i en modern och utåtriktad ekonomi.

De tillgängliga resurserna för denna process kommer alltid att vara små i jämförelse med behoven. Om EU skall kunna dra maximal nytta av dessa resurser måste samarbetet koncentreras till ett begränsat antal centrala målsättningar.

De fem traditionella pelarna i EU-Kina-samarbetet som fastställdes i meddelandet från 1995 - utveckling av de mänskliga resurserna, förvaltningsreformer och sociala reformer, affärs- och industrisamarbete, miljösamarbete, lindring av fattigdomen i städerna och på landsbygden - har motstått tidens prövningar genom att en rad projekt har genomförts på ett framgångsrikt sätt, och principerna bakom den långsiktiga strategin från 1995 kommer att fortsätta att utgöra grunden för EU:s förhållningssätt till dess samarbetsprogram. Detta förhållningssätt utvecklades ytterligare i det avtalsmemorandum mellan EU och Kina om programplaneringen av samarbetsprojekt som undertecknades av kommissionen och de kinesiska myndigheterna i oktober 1997 i Beijing.

Mot bakgrund av förändringstakten i Kina är det viktigt att ytterligare anpassa målsättningarna i samarbetsprogrammet EU-Kina för att ta hänsyn till de reformer som genomförs i Kina. Följande särskilda prioriteringar - till vilka skall läggas WTO-anknutna samarbetsprojekt (avsnitt C.1.1) och samarbetsprojekt som rör de mänskliga rättigheterna (avsnitt B) - bör framhåvas:

- 1. Sidoeffekter av omstrukturering av företag.** Kina är i färd med att omstrukturera många av sina statligt ägda företag, vilka fortfarande utgör kärnan i dess industri. Denna process, vars storleksordning och komplexitet är enastående, skulle kunna få omfattande sociala och politiska sidoeffekter. EU bör inte försöka ta itu med alla delar i en reformprocess av denna storleksordning utan i stället inrikta sig på begränsade prioriteringar i nära samarbete med andra givare, bl.a. Världsbanken. Mot bakgrund av EU:s erfarenhet av omstrukturering och privatisering både inom EU, i Central- och Östeuropa och i de nya oberoende staterna, skulle unionen vara väl ägnad att erbjuda sin sakkunskap när Kina inför nya modeller för ägande, företagsledning, bokföring och förvaltning. EU skulle också kunna hjälpa Kina ta itu med reformen av den sociala välfärden, som är nödvändig på grund av omstruktureringen av de statligt ägda företagen eftersom det kinesiska välfärdssystemet i städerna i stor utsträckning sköts av de statligt ägda företagen själva. I överensstämmelse med Kinas önskan att så mycket som möjligt begränsa de sociala sidoeffekterna av den ekonomiska reformen och i syfte att bidra till en lindring av fattigdomen i städerna skulle EU kunna hjälpa Kina i dess sökande efter nya välfärdsmodeller, vilket inbegriper sjukvård, socialförsäkring, arbetslöshetsförsäkring och pensioner.
- 2. Ekonomisk reform.** Kina har på ett klokt sätt påbörjat reformeringen av finanssystemet, vars öde är nära förknippat med de skuldyngda statligt ägda företagens situation. Ett sunt, öppet och marknadsstyrt banksystem är absolut nödvändigt för att en hållbar ekonomi skall kunna skapas. EU bör - i nära samarbete med både de internationella institutioner och de institutioner i medlemsstaterna som är ansvariga för finansiella tillsyns- och sundhetsnormer - hjälpa Kina att utveckla det slags regler, tillsynsmedel och sundhetsnormer som krävs för att landet skall kunna skydda sig mot de strukturella brister som visat sig på andra håll under finanskrisen i Asien.
- 3. Industriellt samarbete.** Program för sektoriellt samarbete med inriktning på de sektorer inom vilka EU-industrin åtnjuter tydliga konkurrensfördelar och tekniska fördelar och där Kina har särskilda behov bör utvecklas för att ta itu med frågor som

reglering, fastställande av gemensamma normer och standarder, utveckling av ömsesidigt erkända certifieringsförfaranden, införande av renare produktionsprocesser och industriell och kommersiell utbildning. Förvaltningar, regleringsorgan och industrier på båda sidor bör medverka i denna verksamhet. Små och medelstora företag bör uppmuntras att delta i denna process. Bland kommande åtgärder kan följande prioriterade områden komma att ingå: telekommunikationer, informationsteknik och flygteknik.

4. **Affärssdialog.** EU bör stödja att europeiska företag och industrier utökar sin verksamhet i Kina. Företagsledare från EU och kinesiska affärsmän och politiska beslutsfattare bör samlas till en dialog om affärsfrågor för att öka medvetenheten om Kinas övergångsprocess och erbjuda sakkunskap beträffande marknadsreform. Resultatet av denna dialog bör även användas för att fastställa ytterligare prioriteringar för EU:s handelspolitik och samarbetsåtgärder.
5. **Reformering av rätts- och förvaltningssystemen.** EU bör backa upp sina bilaterala och multilaterala handelsförhandlingar genom konkret bistånd till Kina för en reformering och modernisering av den kinesiska ekonomins rätts- och förvaltningssystem. Lagstiftningens innehåll och hur den skall genomdrivas, t.ex. i fråga om immateriell äganderätt, bolagsrätt och offentlig upphandling samt hur förvaltningen skall organiseras och styras bör ingå i de särskilda målen. Ett fortsatt stöd från EU till att bygga upp en sund och konkurrenskraftig upphandlingsordning skulle i synnerhet öka industrins konkurrenskraft och hjälpa Kina att etablera en modern och effektiv offentlig sektor.
6. **Utbildning.** Samarbetet bör hjälpa Kina att förbättra sina egen utbildningskapacitet genom att bidra till moderna utbildningsnormer och utbildningsmetoder. Detta bör tillgodose både förvaltningens och industrins behov. Program för yrkesutbildning inom industrin bör, dels, bidra till att förbättra den kinesiska arbetskraftens kunskaper, dels, främja europeiska ledningsmetoder och standarder samt europeisk teknisk sakkunskap, och på så sätt underlätta europeiska investeringar. På samma sätt skulle utbildningsåtgärder för offentligt anställda hjälpa dem att hantera de utmaningar som följer av en marknadsstyrd ekonomi som är öppen mot världen.
7. **Vetenskap och teknik.** Det vetenskapliga och tekniska samarbetet bör utnyttjas mera aktivt som ett medel att stärka de europeiska bolagens ställning på den kinesiska marknaden och samtidigt stödja Kinas egna ekonomiska utveckling. Det bör inriktas på jordbruk, informations- och kommunikationsteknik, bioteknik, materialvetenskap, transport, energi, miljö och naturresurser. Ett särskilt avtal om vetenskap och teknik mellan EU och Kina bör snarast förhandlas fram (se avsnitt C.1.4) och ett partnerskapsnät bör bildas för att möjliggöra utbyte av unga vetenskapsmän, företagsledare och ingenjörer i utvalda ekonomiska sektorer.
8. **Miljö.** Kina har blivit alltmer medvetet om kostnaderna för miljön av dess tidigare industrimodell och om effekten av denna på miljön i stort. Kina försöker numera kombinera snabb tillväxt med hållbara produktions- och konsumtionsmönster. EU bör i överensstämmelse med meddelandet *Om en strategi för miljösamarbete mellan Europa och Asien*¹ utveckla samarbetsprojekt med inriktning på rena produktionsmetoder, begränsning av avfall till ett minimum, miljönormer och miljöutbildning, miljöförvaltningskapacitet och lämplig tekniköverföring. EU bör i

¹ KOM (97) 490 slutlig, 13.10.1997.

synnerhet hjälpa Kina att låta miljöprioriteringar, t.ex. förbud mot utsläpp av industriföroreningar och växthusgaser och bevarande av den biologiska mångfalden, i större utsträckning ingå i den kinesiska ekonomisk-politiska processen och i utvecklingsplaner på regional och lokal nivå. Där det är önskvärt och i linje med den kinesiska målsättningen att minska fattigdomen bör projekt för miljöskydd och fattigdomslindring genomföras parallellt.

9. **Energi.** Europa bör erbjuda Kina sin sakkunskap på miljö- respektive energiområdet för att hjälpa landet utveckla effektiva och rena industrier och även komma in på dess potentiellt lönsamma marknad för miljövänlig teknik, i överensstämmelse med kommissionens meddelande om en *Strategi för energisamarbete mellan Europa och Asien*¹. Att, dels, främja effektiv energianvändning och, dels, utveckla rena kolförbränningsmetoder och alternativa energikällor, t.ex. naturgas, bör vara högprioriterade mål. EU bör försöka utveckla samverkan med internationella finansieringsorgan i dessa frågor.
10. **Regionala skillnader, fattigdomslindring och social sammanhållning.** Trots en betydande höjning av levnadsstandarden är Kina fortfarande ett utvecklingsland. Fattigdomen är utbredd i städerna och på landsbygden, landets enorma och rörliga befolkning utgör ett allvarligt hot mot socialt lugn och bestående ekonomiskt välstånd och skillnaderna mellan de mera utvecklade kustregionerna och de mindre utvecklade provinserna i inlandet har blivit ett centralt bekymmer för både de lokala och de centrala kinesiska myndigheterna. EU bör hjälpa Kina att påskynda välståndsspridningen över landet och förbättra den regionala sammanhållningen, bl.a. genom projekt som syftar till att bygga ut alla kommunikationsvägar mellan kustområdena och mindre utvecklade regioner i inlandet. Detta skulle i synnerhet kunna göra inlandsregionerna mera lockande både för kinesiska och utländska investeringar.

Föreslagna åtgärder:

- Tillhandahålla sakkunskap för att minska sidoeffekterna av omstrukturering av företag, bl.a. reform av den sociala välfärden.
- Tillhandahålla sakkunskap för en reformering av den finansiella sektorn.
- Stärka industri- och affärssamarbetet.
- Samverka i fråga om en rättslig och administrativ ram.
- Utveckla samarbete i fråga om mänskliga resurser med inriktning på yrkesutbildning och utbytesprogram.
- Utvidga det vetenskapliga och tekniska samarbetet.
- Främja hållbar utveckling och hjälpa Kina införa miljöpolitiska hänsyn.
- Främja överföring av sakkunskap och teknik på energiområdet.
- Utveckla samarbetet för att minska de regionala skillnaderna, lindra fattigdomen och förbättra den sociala sammanhållningen.

¹ KOM (96) 308 slutlig, 18.7.1996.

D. Åstadkomma att EU:s finansiering får större genomslag

En omfattande politik för förbindelserna med Kina behöver backas upp med medel som är avpassade till att genomföra den. EU:s budgetmedel för Kina har mer än tredubblats som ett direkt resultat av den politik som inleddes 1995 och har ökat till cirka 70 miljoner ecu per år fram till 1999 från att ha varit i medeltal 20 miljoner ecu per år under perioden 1991 - 1994. Detta har gjort att EU, genom att gå vidare med det stora flertalet av nya föreslagna idéer, har kunnat visa sitt engagemang för samarbetet med Kina. De nuvarande anslagen förefaller därför vara tillräckliga på detta stadium för att finansiera de åtgärder på både kortare och längre sikt som redovisas i detta meddelande, förutsatt att samma budget kommer att gälla för perioden 2000 - 2006.

EU bör ändå överväga alla framkomliga vägar för att göra sin verksamhet mera effektiv.

Ett centralt budskap i detta meddelande är att de EU-finansierade samarbetsprogrammen behöver knytas ännu närmare till EU:s politik gentemot Kina i vidare bemärkelse. Från dialogen om de mänskliga rättigheterna genom förhandlingarna om anslutning till WTO till frågor som rör Kinas ekonomiska utveckling bör EU gripa chansen att understödja sin politik genom konkreta biståndprojekt där det över huvud taget är möjligt. EU är på väg att bli en av de främsta bidragsgivarna i Kina och alla ansträngningar bör göras för att dra största möjliga nytta av denna fördel. Ett av de bästa sätten att förbättra projektens effektivitet är att direkt knyta dem till de centrala politiska målsättningarna. Det är en enkel och utgiftsbesparande operation som skulle kunna åstadkommas utan att de totala budgetanslagen för Kina behöver ökas.

I likhet med andra internationella bidragsgivare söker EU ständigt efter nya sätt att förbättra genomförandet av projekten. Hittills har man haft en tendens att rikta in sig på relativt kostnadskrävande program som sträcker sig över flera år. Därmed åstadkoms en maximal effekt av samarbetsbudgetens medel, vilka kommer att förbli begränsade i förhållande till behoven hos ett land av Kinas storlek. Det finns emellertid anledning att göra förbättringar i följande fem viktiga avseenden:

För det första möts EU av en ständigt ökande efterfrågan på stöd till små men högst påtagliga projekt. Några av dessa åtgärder, t.ex. att snabbt ge tillgång till europeisk sakkunskap för att utveckla ny lagstiftning och yrkesutbildning, bilda nätverk med motparter i EU, anordna seminarier och sammanställa informationsmaterial osv., skulle kunna få effekter som vida överstiger den begränsade budget det handlar om. EU bör utveckla en ordning som gör det möjligt för de bästa av dessa mindre projekt att snabbt och utan mellanhänder erhålla medel från kommissionens delegation i Beijing.

För det andra behöver samverkan mellan EU:s och medlemsstaternas samarbetsprogram utvecklas ytterligare. Det bör snarast övervägas lämpliga former för att förbättra samordningen, komplementariteten och eventuella gemensamma projekt.

För det tredje har kommissionen, mot bakgrund av de begränsningar som en relativt blygsam samarbetsbudget innebär, undersökt på vilka sätt man skulle kunna samverka närmare med internationella finansieringsinrättningar. Nya möjligheter har öppnat sig för att projekt som finansieras genom bidrag från EU skall kunna användas för att bereda vägen för mera omfattande finansieringsbidrag från andra organisationer, t.ex. Världsbanken. Dessutom bör EU ställa in sig på att bekosta närvaron av europeiska experter vid några av Världsbankens diskussioner med den kinesiska regeringen i frågor

av policy-karaktär. Detta gynnar alla de berörda parterna och är särskilt lämpligt inom vissa sektorer, t.ex. välfärdsreform, energi och miljö.

För det fjärde har Europeiska investeringsbanken (EIB), som har mandat att verka i Asien fram till år 2000, för närvarande en blygsam verksamhet i Kina. Hittills har den lanserat ett projekt - på energiområdet - med en budget på 50 miljoner ecu. Det förefaller emellertid som om det finns utrymme för att öka EIB:s verksamhet i Kina inom ramen för det nuvarande mandatet. Behovet av detta ökar mot bakgrund av Världsbankens avsikt att minska sitt utvecklingsbistånd i form av finansiering genom lån och att avskaffa all finansiering genom lån från och med 1999. Frågorna kring storleken på och fördelningen av EIB:s finansiella referensbelopp för Asien efter det att dess nuvarande mandat upphör är ännu inte lösta.

I syfte att underlätta EIB:s inträde i Kina, göra dess utlåning mera konkurrenskraftig och stärka dess kapacitet för att genomföra åtgärder är kommissionen beredd att överväga att ge en del av sin samarbetsbudget till EIB för att bekosta genomförbarhetsundersökningar och förinvesteringsanalyser som skulle kunna bereda vägen för EIB-lån till projekt av gemensamt intresse som genomförs av låntagande institutioner i Kina. En utökning av EIB:s verksamhet i Kina skulle göra dess samarbetsåtgärder där mera synliga och skärpa profilen hos dess förbindelser med landet i vidare mening.

För det femte är det angeläget att fortsätta en nära dialog med de kinesiska myndigheterna för att se till att projektutvecklingen svarar mot de gemensamma målsättningarna. Denna dialog bör omfatta alla stegen i projektets gång med särskild tonvikt på planeringsfasen såsom det beskrivs i det samförståndsavtal om planeringen av 1998 och 1999 års samarbete som undertecknades av kommissionen och de kinesiska myndigheterna i oktober 1997.

Som ett resultat av denna dialog skulle en diskussion och ett informationsutbyte på ett tidigt stadium med medlemsstaterna på grundval av den fleråriga programplaneringen också bidra till en större samverkan med medlemsstaternas program. Samma gäller EIB, Världsbanken och andra bidragsgivare.

Föreslagna åtgärder:

- Underlätta snabb finansiering från Beijing av små kortsiktiga projekt.
- Öka överensstämmelsen mellan EU:s politiska målsättningar och samarbetsprogram för Kina.
- Förbättra samverkan med EU:s medlemsstater.
- Undersöka olika medel och förhållningssätt för samarbete med Världsbanken och andra utlåningsorgan.
- Samarbeta med Europeiska investeringsbanken för att utvidga dess verksamhet i Kina inom ramen för det nuvarande mandatet.
- Stärka den regelbundna dialogen med Kina om programplanering och projektförlopp och se till att medlemsstaterna och de internationella finansieringsinrättningarna informeras på ett tidigt stadium.

E. Skärpa Europeiska unionens profil i Kina

Kinas återuppsyckande håller på att få djupgående effekter på allmänheten. Det är få företag, institutioner eller enskilda människor utanför Kina som inte på något sätt berörs av landets snabbt växande profil på världsarenan. För en del människor uppfattas det som en outtömlig källa till möjligheter medan andra är mera försiktiga i sin bedömning, men de flesta ser det som en i stort sett positiv utveckling som kräver ett noggrant avvägt men beslutsamt gensvar från deras offentliga organ, inklusive Europeiska unionen. För att ett sådant gensvar skall bli effektivt måste det vara synligt inte bara i Europa utan även i Kina och i resten av världen. Ju större synlighet desto större tyngd i EU:s kontakter med Kina.

Det kommer att krävas en nära samordning inom själva EU för att EU framgångsrikt skall kunna skärpa sin profil i Kina. Årliga toppmöten och andra högnivåmöten med de kinesiska ledarna av det slag som rekommenderas i avsnitt A.1 i detta meddelande skulle bidra till att öka synligheten och bör ges adekvat exponering i massmedia.

EU bör också avsevärt förbättra sin informationspolitik gentemot Kina. I ett första steg bör EU lägga upp sin första informationsstrategi någonsin som enbart ägnas förbindelserna med Kina. Strategin bör fastställa vilka de centrala målgrupperna är inom affärsvärlden, statsförvaltningen, de akademiska kretsarna, de icke-statliga organisationerna, massmedia och andra grupper för att till dessa sprida information om förbindelserna. Där det går bör sådana mottagargrupper sökas såväl i Kina som i Europa. En ny informationsstrategi skulle bl.a. kunna omfatta följande åtgärder:

Föreslagna åtgärder:

- **Inrätta en press- och informationstjänst för kommissionen i Beijing som komplement till de som redan finns i Washington och Tokyo.**
- **Öka antalet kinesiska besökare i Europa genom EU:s besöksprogram.**
- **Intensifiera kulturutbytet genom skolor, universitet och högskolor och andra utbildningsanstalter.**
- **Anordna kulturevenemang i form av t.ex. utställningar och utforska vilka medel som finns för att utveckla det framtida samarbetet på kulturområdet.**
- **Öka EU:s närvaro vid konferenser som ägnas Kina-frågor och anordna seminarier och konferenser om förbindelserna mellan EU och Kina.**
- **Utvidga samarbetet med befintliga avdelningar för EU-studier vid kinesiska universitet och vid Chinese Society for EU Studies.**

Slutsats

Kinas växande politiska och ekonomiska självförtroende bör stimulera EU att öka landets engagemang. Kinas växande styrka har i stort sett åtföljts av en växande ansvarskänsla. Kinas ökande självsäkerhet på världsarenan förtjänar därför ett positivt gensvar från Europa. Det kräver också en vision. I detta meddelande görs ett försök att beskriva denna vision genom att lägga en grund för ett omfattande partnerskap som grundar sig på en rad särskilda handlingsinriktade åtgärder.

Brännpunkten i dessa visioner måste vara att se till att Kina framgångsrikt och varaktigt integreras som en likvärdig samarbetspartner i världsekonomin. Detta bör vara förenat med ett aktivt åtagande att skapa ett starkt och öppet samhälle grundat på de grundläggande friheterna och de mänskliga rättigheterna i harmoni med att Kina rör sig mot marknadsekonomi. De centrala instrumenten för att åstadkomma detta är fortfarande processen för Kinas anslutning till WTO, EU:s bilaterala handelsdagordning med Kina samt Europas utförliga samarbetsprogram med Kina. Samtidigt måste EU vara beredd att med kort varsel anpassa sin politik till oförutsedda förändringar som kan uppstå på grund av hastigheten i och omfattningen av Kinas övergång.

Både Europa och Kina står på tröskeln till avgörande förändringar. Detta bör ge EU extra stimulans till att utforma sin egna verkligt europeiska strategi gentemot Kina.

Rådet uppmanas stödja de åtgärder som läggs fram i detta meddelande och uppmana kommissionen, Europaparlamentet, medlemsstaterna, affärskretsarna och andra aktörer att samverka till att driva de idéer som skisseras. Kommissionen är beredd att under de närmaste månaderna gå vidare med de åtgärder som skisseras.

Kommissionen kommer med jämna mellanrum att rapportera till rådet och Europaparlamentet om de framsteg som görs i genomförandet av förslagen i detta meddelande. En årlig rapport kommer att sammanställas i detta syfte.

ISSN 1024-4506

KOM(98) 181 slutlig

DOKUMENT

SV

11 02 10

Katalognummer : CB-CO-98-212-SV-C

ISBN 92-78-32903-7

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg

25